

Afrika Bölgesi

Aylık Bülteni

Mart 2017

Afrika Bölgesi Son Dönem Gelişmeleri Yönetici Özeti

Ekonominin Büyüme İvmesinin Yavaşlayan Afrika Tekrar Yükselişe Geçecek

Son iki yıl kıta için hiç de kolay geçmedi. Ekonomik durgunluğun sürmesiyle 2014 yılında % 4,5 oranında gerçekleşen GSYİH büyümesi 2015 yılında % 3,5'e düşmüştür. 2016 yılında düşük emtia fiyatları büyümeyi engellemeye devam etmiş ve büyümeye oranı 2009 küresel mali krizinden bu yana görülen en düşük seviyesine gerilemiştir. Ancak, 2017 yılında kıta ekonomisinin tekrar canlanarak % 4,5 civarında bir büyümeye kaydetmesi bekleniyor.

Ekonomisi emtia ihracatına dayalı olan kıtanın üç büyük ülkesi Angola, Nijerya ve Güney Afrika krizden en çok etkilenen ülkeler olurken ekonomisi zengin doğal kaynaklara dayalı olmayan Cibuti, Fildişi Sahili, Etiyopya, Kenya, Ruanda, Senegal ve Tanzanya 2016 yılında %6-10 arasında büyümeye gerçekleştirmiştir. Ekonomik büyümesi doğal kaynaklara bağlı olan bu ülkelerde 2017 yılında da aynı seviyelerde büyümeye gözlenmesi öngörlüyor.

Afrika kıtası, 21. yüzyılda, küresel sahnede ağırlığı giderek artan bir aktör olarak değerlendirilmektedir. Özellikle emtia fiyatlarının hızla yükselmesiyle Afrika kıtası maden, petrol kaynakları ve tarımsal üretim ile dünyanın gelişmiş ekonomilerinin mücadele alanı haline gelmiştir.

Afrika'daki iş ortamı, artan bölgesel hareketlilik, hızlı şehirleşme ve nüfus artışı nedeniyle kıtada üretilen ürün ve hizmetlere olan talebi artırarak hızla değişmektedir. Bu değişim, Pan-Afrikanizm duygusu ve kamu sektörünün Afrika'nın en büyük ekonomik bloğunun kurulması için kolaylaştırıcı rol oynaması ile birleşince, Afrika'yı 2017 yılında da dış yatırımlar için cazibe merkezi yapacağı öngörlüyor.

Her zaman ekonomik büyümeyenin merkezinde yer alan tarım ticareti örnek alındığında, son zamanlarda etkin tarım üretimini sağlayan inovasyonların yapıldığı ve çiftçilere emtia fiyatları, alıcı ve satıcılar, hasat şekilleri ile hastalıklarla mücadelede en iyi yöntemler konusunda bilgi sağlayan yeni platformların oluşturulduğu gözlenmektedir.

Uzun bir süredir kalkınma uygulayıcıları, tarımda ham ürün satışı yerine işlenmiş ürünlerin ihracatına ağırlık verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Afrika devletleri de yüksek katma değerli ürünleri teşvik etmekte ve bu anlamda birçok yatırım fırsatı sunmaktadır. Örneğin Kenya, ham ürün satışını durdurup temizleme, paketleme ve dondurma işlemlerini birleştirerek sunduğu ürünler ile taze meyve ihracat değerini % 250 oranında arttırmıştır.

Turizm açısından ise önemli doğal kaynaklara sahip Sahra Altı Afrika ülkelerindeümüzdeki 10 yıl içerisinde %5 oranında bir ekonomik büyümeyenin gerçekleşeceği tahmin ediliyor. Bu oran dünya çapında beklenen %3'lük ekonomik büyümeyen oranının

çok üstünde. Bu bağlamda, yatak kapasitesi, turistik hizmetler ve altyapıya yönelik yatırım fırsatları bulunuyor.

Enerji, bölgede diğer önemli bir yatırım alanı olarak görülmektedir. Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) verilerine göre, 2030 yılına kadar küresel elektrik ihtiyacının karşılanması için her yıl 30 milyar ABD Doları değerinde altyapı yatırımına ihtiyaç duyulacak ve elektrik talebi 2040'a kadar üç katına çıkacak.

Öngörülen büyümeyenin gerçekleşmesine diğer bir sebep olarak, bugün 1 milyarı aşan nüfusu ile dünya nüfusunun %15'ine ev sahipliği yapmakta olan Afrika'da her zamankinden daha fazla harcanabilir gelire sahip bir orta sınıf hızla büyümeye gösterilebilir. Orta sınıfın satın alma gücünün artmasıyla giym, gıda, hijyen ve elektronik ürünleri gibi hızlı tüketim mallarına talepte artış gözlenmektedir. Bahse konu birçok ürün halen ithal edilmektedir.

Dünya Bankası'nın İş Yapma Kolaylığı Raporu sıralamasında 2016 yılında dünyanın en kolay iş yapılan 49. ülkesi seçilen Moritius, bu derece ile Afrika'nın ise en kolay iş yapılan ülkesi konumuna gelmiştir. Afrika kıtasında yatırım ortamı en iyi olan 10 ülke arasında Ruanda, Fas, Botswana, Güney Afrika, Tunus, Kenya, Seyşeller, Zambiya, Lestoho ve Gana yer almaktadır. Raporun kriterlerinden biri olan şirket kurmak için gerekli ortalama gün sayısı, Afrika genelinde beş yıl içinde 37'den 27'ye düşmüştür.

Ekonomik reform uygulayıcısı olarak Avrupa ve Orta Asya'dan sonra ikinci en yüksek performansı Afrika göstermektedir. Nijerya, Ruanda ve Güney Afrika'da veri portallarının geliştirilmesi ve Nijer'de yeni ticaret politikası olarak yükleme öncesi zorunlu denetimin kaldırılması bu reformlara örnek gösterilebilir.

Kita içindeki bu gelişmeler, birçok alanda umut doğururken, kronikleşmiş bazı sorunların aşılmasıyla karşılaşılan güçlükler, gelecek açısından karamsarlığa yol açmaktadır.

Son yıllarda, siyasi olarak kıtayı meşgul eden başlıca hususun demokratikleşme ve serbest seçim sisteminin uygulaması noktasında yaşanan sorunlar olduğu bir gerçekktir. Bu itibarla, Nijerya, Gana ve Benin gibi ülkelerde 2016'da demokratik seçimlerle ve barışçıl bir şekilde yeni liderler yönetime geçmişlerdir. Nijerya ve Gana gibi önemli anglofon ülkelerdeki demokratik el değiştirme, kıtanın en küçük ülkelerinden yine anglofon Gambiya'da ise başka bir boyut kazanmıştır.

Gerçekten de, bu küçük Batı Afrika ülkesinde son yapılan Başkanlık seçimleri, beklenildiğinin aksine uzun yıllardır iktidarda kalan Yahya Jammeh'in mağlubiyetiyle sonuçlanmış ve Adama Barrow, büyük bir sürpriz yaparak Başkan seçilmiştir. Jammeh, önce seçim neticelerini kabul etmiş ve rakibini kutlamış ancak daha sonra bu kararından vazgeçince, tüm Batı Afrika ülkelerini de ilgilendiren siyasi bir kriz hasıl olmuştur. Başta ECOWAS üyeleri olmak üzere, Gambiya'ya yakın ülkeler Jammeh'i iktidarı bırakması konusunda sert bir şekilde uyarırken, son çare olarak askeri müdahaleyi de çekinmeden dile getirmiştir. Nihayet; Gine, Senegal,

Moritanya gibi ülkelerin Devlet Başkanlarının yoğun arabuluculuk girişimleriyle Jammeh başkanlığı bırakıp, sürgüne gitmeye rıza göstermiştir. Gambiya örneği, Afrika bölgesel teşkilatlarının önemini ve hızlı reaksiyon kabiliyetlerinin ağırlığını göstermesi için çarpıcı bir örnek olmuştur.

Bununla birlikte, benzer bir girişimin daha büyük ölçekli ülkelerde de başarı sağlayıp, sağlamayacağı bir muammadır. Mesela, başkanlık seçimlerinin gerçekleşmesini sürekli olarak erteleyen KDC gibi devasa bir ülkeye bölgesel ya da uluslararası yaptırım uygulanabilirliği merak konusudur. Ayrıca, bazı eski sömürgeci ülkelerin de, kendi çıkarları çerçevesinde, henüz demokratik kaidelere tam riayet edemeyen ülkelere hoşgörüyle yaklaşıkları da bir gerçektir.

Siyasi olarak incelendiğinde, Libya'daki bir türlü önüne geçilemeyen kriz ve bölünme, Güney Sudan'daki istikrarsızlık, Somali'deki kırılgan ortam da gündemdeki yerlerini muhafaza etmeye devam etmektedir.

Afrika'nın kronik meselelerinin başında yer alan ekonomik yetersizlik, gelir dağılımındaki bozukluk, altyapı ve enerji noksantığı ve aşırı dışa bağımlılığın 2017'de de devam etmesi beklenmektedir. Yukarıda ifade edilen siyasi çalkantılara ilave olarak, kuraklık da Doğu Afrika ülkelerini vurmuş ve açlık tehlikesini yeniden gündeme getirmiştir. Özellikle, Güney Sudan başta olmak üzere, Somali (ve Somaliland), Kenya ve Etiyopya kuraklıktan ciddi olarak etkilenmektedir.

Siyasi istikrarın, ekonomik kalkınmanın birincil koşulu olduğu düşünüldüğünde, demokratikleşmeyi özümsememiş ülkelerde, tüm tabii zenginliklere rağmen sağlıklı bir büyümenin tesisi zordur. Bu itibarla, Fildişi Sahili gibi (% 9 büyümeye) ülkeler, hızlı bir büyümeye profili çizmiş ve Afrika'nın yıldız ülkelerinin başında yer almıştır. Keza Ruanda, Tanzanya, Fas ve Tunus da özellikle yabancı yatırımları çekmek açısından bir adım öne çıkmışlardır.

Ülkemiz açısından değerlendirildiğinde, 2016 yılı, Afrika ülkelerine resmi ve özel sektör olarak yoğun bir yönelmenin vuku bulduğu bir yıl olmuştur. Başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, Afrika kıtasına devlet düzeyinde birçok resmi ziyarette bulunulmuş, Sayın Cumhurbaşkanımız kitadaki 39 Büyükelçiliğimizin tüm ülkeleri kapsayacak şekilde 54'e çıkarılacağı müjdesini vermiştir.

Türkiye'nin 2003 yılından beri kazan-kazan politikası çerçevesinde uygulamaya koymuş bulunduğu Afrika açılımının 11. yılını tamamladığı bu süreçte; Türkiye'nin Afrika'yla ticaret hacmi 2003-2015 yılları arasında 6 kat artış gösterirken aynı süre içinde ithalatı ikiye katlanmıştır. Türk müteahhitlik firmaları tarafından şu ana kadar üstlenilen 1.236 projenin değeri ise 59 milyar ABD Dolarına ulaşmıştır. Afrika'daki Türk doğrudan yatırımları ise 2003'te 100 milyon ABD Dolar iken 2015'te 6 milyar ABD Dolarını geçmiştir.

Ekonomik olarak değerlendirildiğinde, 2017'de de özel sektörümüzün yerinde yapacakları çalışmalarla hem ticarette, hem de yatırımlarda bekentilerin üzerinde bir gelişme sağlayabilecegi aşikardır. Devletimizin de, özellikle yabancı rekabet göz

önünde tutulduğunda, Türk şirketlerinin projelerine maddi ve manevi destek olması elzemdir.

Afrika Bölgesi'nden Haberler

Dünya Bankası Taahhüdü

Dünya Bankası Grup Başkanı Jim Kong Yim, Ruanda ziyareti öncesi yapmış olduğu açıklamada, önümüzdeki üç mali yıl boyunca Sahra Altı Afrika'daki farklı projelerin finansmanı için 57 milyar ABD Doları bütçe ayrılacağı açıklamasında bulundu. Bahsekonusu finansmanın 45 milyon ABD Doları kısmının Uluslararası Kalkınma Birliği (IDA) tarafından, gelişmemiş ülkelere yönelik olduğu belirtildi.

Sahra Altı Afrika özelinde ayrılan bütçenin 8 milyon ABD Doları, Uluslararası Finans Kurumu(IFC) tarafından özel sektör yatırımlarına, 4 milyon ABD Dolarlık kısmı ise Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası tarafından gerçekleştirilecek imtiyazsız kamu sektörü yatırımlarını kapsıyor.

Temel sağlık hizmetleri, temiz su, tarım ve altyapı projelerinin geliştirilmesi amacıyla sağlanan bütçe ile Sahra Altı Afrika ülkelerindeki yatırımların artırılması hedefleniyor.

Kaynak:

http://mobile.lemonde.fr/afrique/article/2017/03/20/soutien-massif-de-la-banque-mondiale-a-l-afrique_5097484_3212.html

http://mobile.lemonde.fr/afrique/article/2017/03/20/soutien-massif-de-la-banque-mondiale-a-l-afrique_5097484_3212.html

<http://www.newtimes.co.rw/section/article/2017-03-20/209199/>

<http://rwandaises.com/2017/03/le-president-de-la-banque-mondiale-en-visite-ce-mardi-a-kigali/>

G 20 ve Afrika Özel Sektörü

Afrika özel sektörünün güçlendirilmesi amacıyla, 17-18 Mart 2017'de Baden-Baden'de gerçekleştirilen G 20'ye Afrika'dan Fas, Fildişi Sahili, Ruanda, Senegal ve Tunus olmak üzere beş ülke davet edildi.

G-20 ülkeleri Maliye Bakanları'nın, Afrika'da özel sektör yatırımlarının teşviklerine ilişkin çalışmaları desteklemesi, toplantıda öne çıkan hususlar arasında yer alıyor.

Kaynak:

http://mobile.lemonde.fr/economie-mondiale/article/2017/03/18/le-g20-se-fixe-comme-priorite-de-stimuler-l-investissement-prive-en-afrique_5096853_1656941.html

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-03-18/morocco-sees-g-20-as-key-to-compact-with-africa-initiative>

Cezayir Haberleri

T.C. Ekonomi Bakanlığı'ndan Kurulumuz'a iletilen bir yazıda, 2017 yılında Cezayir'in dış ticaret açığının %32 oranında azaltılması amacıyla, 21 ürün grubunda ithalat lisansı uygulamasının başlatılmasına karar verildiği bilgisi iletilmiştir. Anılan lisans uygulamasının bütün ülkelerden yapılacak ithalatı kapsayacağı belirtilmiştir.

Cezayirli makamlarca lisans başvurusu sırasında ithalatçıdan; ticaret sicil kaydı örneği, daha önce gerçekleştirdiği ithalata ilişkin performans bilgileri, ithal edilecek malın menşeyini, miktarını ve değerini içeren proforma fatura, vergi dairesinden alınacak borcu yoktur yazısı, Sosyal Güvenlik Kurumundan alınacak prim borcu yoktur yazısı, ithalat formu, müracaat tarihinden geriye dönük üç yıllık bilanço, ithalatçının finansal ve stok kapasitesini gösterir belgelerinin talep edileceği bildirilmiştir.

İthalat lisansı uygulanan ürünlerin listesi

<http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-14392> bağlantısında yer almaktadır.

Fas Haberleri

Fas Afrika'daki Üçüncü Önemli Turizm Merkezi

Dünya Ekonomik Forumu tarafından 2017 yılı için yayınlanan rapora göre; Fas Afrika'nın en rekabetçi ilk 10 turizm ülkesi arasında yer almıştır. Güney Afrika ve Mauritius'un arkasından Afrika'daki üçüncü ülke olan Fas, turizm sektöründeki rekabetçi ekonomiler açısından bakıldığında Kuzey Afrika ülkeleri arasında ise ilk sırada yer almıştır. 136 ülkenin çalışma kapsamında analiz edildiği raporda, Mısır (74), Tunus (87) ve Cezayir (118)'in önünde yer alırken tüm ülkeler arasında güvenlik açısından 20nci, fiyat rekabetçiliği açısından 47nci, doğal kaynakların değerlendirilmesi açısından 47nci ve kültürel kaynakların varlığı açısından 41nci sırada yer almıştır.

Kaynak:

<https://www.moroccoworldnews.com/2017/04/213239/morocco-third-attractivedestination-africa-world-economic-forum/>

Fas Ekonomisi 2017 Yılı İlk Çeyreği Enflasyon ve Büyüme Rakamları

Fas Planlama Yüksek Komisyonu'na (HCP) göre, tüketici fiyat endeksi 2017 yılının ilk çeyreğinde % 1,5 oranında artmıştır. Söz konusu artış bekleninin altında kalırken, bunun sebebinin gıda fiyatlarındaki % 1,4'lük düşme olduğu ifade edildi. Diğer taraftan, gıda dışı ürünlerin fiyatları, enerji fiyatlarındaki artışında etkisiyle bir önceki çeyrekteki % 1,3 lük artışı geçerek % 1.7 olarak gerçekleşti. Enflasyon için gösterge niteliğinden olan ve kamu fiyatları ile bazı gıda ürünlerini dışında tutan endekse göre ise 2016 yılına göre 0.2 % lik bir artış gerçekleşti. Söz konusu artışta ulaşım ve konut fiyatlarındaki artış temel etken olarak ifade edilirken ilk çeyrek büyümesi daha önceki ekonomik büyümeye tahminlerine paralel olarak % 4.3 olarak gerçekleşti.

Kaynak:

<http://ecomnewsmed.com/article/1761/au-maroc-linflation-est-grimpee-a-21--en-janvier-2017>

<http://www.mapexpress.ma/actualite/economie-et-finance/legere-deceleration-desprix-a-la-consommation-au-1er-trimestre-2017/>

Fas'lı EuroMed Fez Üniversitesine Avrupa Yatırım Bankasıından 70 Milyon Avroluk Kredi İmkanı

Avrupa Yatırım Bankası (EIB), EuroMed Fez Üniversitesi'ni (UEMF) desteklemek için 70 milyon Avroluk krediyi onayladı. Söz konusu kredi ile üniversitenin eko-kampüsü, eğitim ve araştırma tesisleri, spor alanları, kütüphane ve diğer tesisler inşa edilecek. Kredinin ana amacı, Akdeniz bölgesi ile üniversitenin akademik, bilimsel ve kültürler alanları güçlendirmek olarak ifade edilirken, proje sonrasında üniversitenin Avrupa-Akdeniz bölgesi ve Sahra altı Afrika'yı temsil eden 6000'den fazla öğrenciye ev sahipliği yapması ve bu öğrencilerin % 80'inden fazlasının her iki üniversitenin diplomasından faydalananması bekleniyor.

Kaynak:

<https://www.moroccoworldnews.com/2017/04/212952/eib-grants-e-70-million-loanto-euromed-university-of-fez/>

Fas'ın Başkenti Rabat'in Tramvayı Uzatılıyor

Rabat-Salé-Témara bölgesindeki tramvay hatlarının 2016-2022 dönemi için ve 5.6 milyar Dirhemlik bir bütçeyle 29 km'lik bir hat üzerinde uzatılacağı açıklandı. Söz konusu program 2014 yılında Rabat Salé (STRS) tramvay hattını işleten şirket tarafından onaylanmış olup, Bouregreg Kalkınma Ajansı tarafından yapılan açıklamada (AAVB) Rabat için uzatma programı, Hay Yaacoub Al Mansour (4 istasyonda 2.3 km), Hay Riad (5 istasyonda 10 km) ve Hay El Menzeh-Hay El Massira (7 istasyonda 4,5 km) bölgelerini kapsıyor. Yeni hatlarla birlikte Temara bölgesi de kapsama alınırken 5 istasyonla birlikte 5 km lik bir hat olması bekleniyor. Diğer taraftan Sale bölgесine ise toplamda 9,6 km lik bir hat uzatımı gerçekleştirilecek.

Kaynak:

https://www.yabiladi.com/articles/details/52438/rabat-sale-temara-reseau-tramwaysera-etendu.html?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter

Fas'ın Fosfat Kuruluşundan Uluslararası Sempozyum

Dünyanın en büyük fosfat şirketlerinden biri olan Fas'ın Milli Fosfat Şirketi OCP (Office Chérifien des Phosphates)'nin düzenlediği 4. Fosfat Sanayi Alanında Teknoloji ve İnovasyon Sempozyumu (<http://www.symphos.com>) 8-10 Mayıs 2017 tarihleri arasında Fas'ın Ben Guérir şehrinde gerçekleştirilecek. Fosfat sektöründe uluslararası piyasalarda aktör olan büyük firmaların katılım sağlayacağı sözkonusu etkinliğin yanı sıra sergi, konferans ve ikili görüşmelerin yer olması öngörmektedir.

Kaynak:

<http://www.ocpgroup.ma/>

Fas'ta Dünyanın En Büyük Güneş Enerjisi Kompleksinin Son Etabı Başladı

Dünyanın en büyük güneş enerjisi tesisleri olması beklenen Noor projelerinin son etabının yapımına Fas'ın Ourzazate şehrinde Cumartesi günü yapılan açılışla başlandı. Toplam kapasitesinin 582 MW olması beklenen Noor IV projesinde fotovoltaik teknoloji kullanılacak. 2018 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması beklenen projenin 659 milyon Dirheme tamamlanması beklenirken; proje Fas Güneş Enerjisi Ajansı (National Agency for Solar Energy-Masen) ve Acwa Power işbirliği ile gerçekleştirilecek ve Alman Development Bank KfW Bankengruppe tarafından sağlanan kredi imkanı ile finansman sağlanacak. Tüm projenin parçası olan Noor II ve Noor III projelerine 2016 Şubat ayında yapımına başlanmış olup, şu anda % 75 civarında tamamlanma oranları ile kısa sürede bitirilmesi ve elektrik üretmeye başlaması beklenmekte. Noor I 160 MW, Noor II 200 MW ve Noor I ise 150 MW kapasitelere sahipken Noor IV 72 MW kapasiteli olacak. Tüm bu projeler tamamlandığında devam eden rüzgar enerjisi projeleri ile birlikte 2030 yılında Fas'ın tüm enerji ihtiyacının yenilenebilir enerjiden sağlanması hedefleniyor.

Kaynak:

<https://www.moroccoworldnews.com/2017/04/212713/kingmohammed-vilaunches-final-stage-worlds-largest-solar-energy-complex/>

Fas Krallığında Yeni Hükümet Onaylandı

Fas Krallığında siyasi tıkanıklık aşındı. Fas Kraliyet Basın Ofisi'nden yapılan açıklamada, Kral 6. Muhammed'in Saadeddin Al Osmani'yi, Kazablanka Kraliyet Sarayı'nda kabul ederek hükümeti kurmakla görevlendirdiği belirtilmiştir. Koalisyon kurulması konusunda, Halk Güçleri Sosyalist Birliği'nin (USFP) de hükümette yer alacağını bildirdi. Altı partilik koalisyon, 395 kişilik mecliste 240 kişilik bir çoğunluğa sahip olacak. Al Osmani'nin selefi Adalet ve Kalkınma Partisinden Abdelilah Benkirane ise USFP'in Hükümet'te yer almamasına karşı çıktı.

Ülkede, 7 Ekim Cuma günü yapılan Fas Parlamentosu Temsilciler Meclisi seçimlerinde, en çok oyu alarak 125 milletvekili çıkarılan Adalet ve Kalkınma Partisi (PJD), seçimi birinci parti olarak tamamlamıştı.

Kaynak:

http://www.lemonde.fr/afrique/article/2017/03/29/au-maroc-une-nouvelle-coalition-gouvernementale-sous-l,egide-du-palais-royal_5102526_3212.html

<http://www.haberler.com/fas-krali-6-muhammed-yeni-hukumeti-onayladi-9464021-haberi/>

"Fes Meknes Economic Forum"

Fas'ın önemli tarım havzalarına sahip ve Afrika'nın en önemli tarım fuarlarından (SIAM) bir tanesinin gerçekleştirildiği Meknes ve Fes şehri Ticaret Odası tarafından 10-12 Mayıs 2017 tarihleri arasında "Bölge, İş Dünyası ve Ekonomi: Potansiyel, Ortaklık ve Fırsatlar" temalı "Fes Meknes Economic Forum" organizasyonu gerçekleştirilecek.

Bahse konu organizasyona sektörel dernekler ve federasyonlar, ulusal ve bölgesel politikacılar, yabancı ticaret odaları, ulusal ve uluslararası uzmanlar, girişimciler, yönetici ve iş insanların katılımı öngörmektedir; Forum esnasında ikili iş görüşmeleri ve bölgenin yatırım potansiyelinin uluslararası yatırımcılara aktarılması hedeflenmektedir.

Etkinliğe kayıt ve daha detaylı bilgi için;

Web adresi: www.fesmekneseconomicforum.com | www.femefor.com

E-Posta: contact@femefor.com

Fildişi Haberleri

Ihale Duyuruları

Fildişi Sahili'nin, Afrika Kalkınma Bankası'ndan temin ettiği finansman ile ülkenin ulusal laboratuar kurumu olan ANEMA adına, kullanılacak olan içme suyunun analizi laboratuar aracı satın alınmasına ilişkin bir ihale düzenlenecek.

Ülkede yerleşik olmayan şirketlerin de katılımının mümkün olduğu ihaleye dosyaların sunumu için son tarih 2 Mayıs 2017 olarak bildirildi.

ANEMA Web adresi: www.lanema.ci

İletişim:

Adres: Cellule de coordination du Project d'Appui au Renforcement de la Compétitivité du Secteur Industriel (PARCSI) sise aux 2 Plateau – BP V65 Abidjan

Tel: 00225 22 41 72 03 / 22 41 72 92

E-posta: m.parcsi@industrie.gouv.ci / faeadrien@yahoo.fr

Fildişi Sahili Abidjan şehri ile iç kısımlardaki 7 bölgede drenaj çalışmasına ilişkin olarak, ülkede yerleşik olmayan şirketlerin de katılımının mümkün olduğu bir ihale düzenlenecek olup; ihale dosyalarının 12-21 Nisan 2017 tarihleri arasında teslim edilmesi gerekmektedir.

Ihale dosyası bedeli yaklaşık 74 Euro olarak belirtilmiş olup, detaylı bilgiye aşağıda iletişim bilgileri verilen Kurum'dan ulaşılabilir.

ONAD (Office National De L'assainissement Et Du Drainage)

Tel: 00225 22 40 41 98/99

E-posta: info@onad.ci / **Web:** www.onad.ci

Gana Haberleri

Afrika Kalkınma Bankası'nın (AFDB) Güney Afrika Kaynak Merkezi'nde bölgesel Başekonomisti olarak görev yapan Dr. Ernest Kwamina Yedu Addison, Dr. Abdul-Nashiru Issahaku'nun istifasını takiben 3 gün sonra Gana Merkez Bankası Müdürü olarak atandı.

Kaynak:

<http://www.africanews.com/2017/03/31/ghana-s-president-appoints-new-central-bank-governor/>

Güney Afrika Haberleri

Güney Afrika'nın Kredi Notu Düşürüldü

Kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poor's, Güney Afrika Maliye Bakanı Pravin Gordhan'ın görevden uzaklaştırılmasının, ülke hazinesi açısından problem oluşturabileceğini öne sürerek 3 Nisan'da Güney Afrika'nın kredi notunun "BBB"den "BB+"ya düşürüldüğünü açıkladı.

S&P'yi takiben, Moody's de Hükümet nezdindeki değişikliklerden ötürü Güney Afrika'nın yakın takibe alındığı belirtti. Ülkenin notu Moody's tarafından "Baa2" olarak belirlenmişti.

Kaynak:

http://www.lemonde.fr/afrique/article/2017/04/04/standard-poor-s-remanie-la-note-de-l-afrique-du-sud_5105476_3212.html#LEojgzEwqLiqpEhy.99

"Invest SA One Stop Shop"

T.C. Ekonomi Bakanlığı'ndan Kurulumuz'a iletilen bir yazında, Güney Afrika'da fiziki olarak, yabancı yatırımcının ihtiyacı olan tüm bürokratik aşamaların tek bir kuruluş içerisinde toplanması amacıyla "Invest SA One Stop Shop" isimli yabancı sermaye destek kuruluşunun kurulduğu bildirildi. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na (DTI) bağlı ancak bağımsız olan Kurumda; şirket tescili, vergi, vize, sosyal sigorta, standardizasyon, elektrik ve su gibi farklı Bakanlıkların yetki alanında olan konular için ilgili Bakanlık birimlerinin ofisleri de yer alıyor.

İletişim:

Web: www.investsa.gov.za

Mail: investsa@thedti.gov.za

Moritanya Haberleri

Moritanya'da Referandum

Moritanya Devlet Başkanı Abdulaziz, parlamentonun senato kanadının kaldırılması, milli marş ve bayrakla ilgili anayasada yer alan maddelerde değişiklikler yapılması konusunda referanduma gidileceğini duyurdu.

Kaynak:

<http://www.jeuneafrique.com/420118/politique/mauritanie-mohamed-ould-abdelaziz-annonce-referendum-revision-de-constitution/>

Nijerya Haberleri

Nijerya Devlet Başkanı Buhari Abidjan-Lagos Ulaşım Koridoru Anlaşmasını Onayladı

Nijerya Devlet Başkanı Muhammadu Buhari, Abidjan - Lagos arasında ulaşım koridoru kurulmasını öngören anlaşmayı 14 Mart 2017 tarihinde onayladı. Anlaşmaya taraf olan ülkeler arasında Fildişi Sahili, Gana, Togo, Benin ve Nijerya yer almaktadır. Söz konusu koridor Batı Afrika'da doğu-batı yönündeki önemli bir ulaşım ağı olacak olup, Nijerya'nın ticari başkenti olarak bilinen Lagos ile diğer ülkelerin başkentlerini birbirine bağlayacak. Söz konusu ulaşım koridorunun, bölgenin sosyo-ekonomik kalkınmasına önemli katkıda bulunması beklenmekte.

Kaynak:

<http://www.ecogreennews.com/nigeria-ratifies-treaty-on-abidjan-lagos-corridor>

Nijerya 2017-2020 Orta Vadeli Ekonomik Kurtarma ve Büyüme Planını Açıkladı

Nijerya Federal Hükümeti 2017-2020 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Ekonomik Kurtarma ve Büyüme Planı'nı 7 Mart 2017 tarihinde açıkladı. 2016 yılında %1.5 küçülen Nijerya ekonomisinin canlandırılmasını amaçlayan plana göre ortalama %4.6'lık bir büyümeye oranına erişilmesi hedeflenmekte. 2017 yılında büyümeyenin %2.19 olacağı, 2020 yılında da %7'e yükseleceği tahmin ediliyor. 2016 yılında %5.8 daralan imalat sanayinin ise planlama döneminde yıllık ortalama %8.5 büyümesi bekleniyor. 2020 yılında 10 GW'lık kurulu güçe sahip olunmasının istediği ve enerji kaynakları arasında yenilenebilir enerjiye ağırlık verilmek istediği belirtildi. Ayrıca, 2020 yılı itibarıyle rafine petrol ürünlerinde Nijerya'nın net ihracatçı konuma geleceği ifade edildi. Ham petrol üretiminin 2016larındaki günlük 1,8 milyon varil düzeyinden 2017 yılında günlük 2,2 milyon varile ve 2020 yılında da günlük 2,5 milyon varile yükselmesi öngörlüyor. Söz konusu plan çerçevesinde; 2016 yılı üçüncü çeyreği itibarıyle %13.9 olan işsizlik oranının 2020 yılında %11.23 düzeyine gerileyeceği tahmin ediliyor. Başka bir deyişle, planlama döneminde toplam 15

milyon kişilik, yıllık ortalama olarak ise 3.7 milyon kişilik istihdam yaratılması hedefleniyor.

Kaynak:

<https://guardian.ng/news/buhari-inaugurates-economic-recovery-plan-vows-to-change-nigeria-for-good>

http://www.lemonde.fr/afrique/article/2017/03/09/au-nigeria-le-gouvernement-lance-un-vaste-plan-de-reformesconomiques_5091767_3212.html

Rapor: <http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-14394>

Nijerya Merkez Bankası Son 5 Haftada Piyasaya 1.81 Milyar ABD Doları Sürmüştür

Nijerya ulusal para birimi Naira'nın yabancı paralar karşısındaki hızlı değer kaybının önüne geçebilmek için Nijerya Merkez Bankası son 5 haftada döviz piyasasına 1.81 milyar ABD Doları sürdürdü. Bu müdahale sayesinde kur 520 Naira/\$ seviyesinden 450 Naira/\$ seviyelerine kadar geriledi. 20 Şubat 2017'den itibaren piyasaya sürülen dolar miktarı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tarih	21 Şubat	23 Şubat	27 Şubat	3 Mart	6 Mart	7 Mart	9 Mart	Toplam
Bin USD	417.000	231.000	180.000	350.000	367.000	100.000	170.000	1.815.000

Kaynak:

<https://www.ft.com/content/c212edb4-4464-340a-9e08-8a5edaf7208d>

DEİK/Türkiye-Afrika İş Konseyleri'nin Geçmiş Dönem Etkinlikleri

Türk İş Dünyasından İş Forumu Öncesi Fas Çıkarması, 28-31 Mart, 2017, Rabat-Kasablanka

DEİK heyeti Fas'ta Rabat ve Kazablanka'da resmi ziyaretlerde bulundu. Önümüzdeki günlerde düzenlenecek İş Forumu öncesinde gerçekleştirilen ziyaret, DEİK/Türkiye-Fas İş Konseyi Başkanı Osman Kocaman'ın yanısıra Türkiye'nin Rabat Büyükelçisi Ethem Barkan Öz, Rabat Ticaret Ateşesi Önder Duman, Kazablanka Ticaret Ateşesi Gökhan Üsküdar ve Türk iş dünyası temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirildi.

Ziyaret kapsamında; Fas Girişimciler Genel Federasyonu (CGEM) ile düzenlenecek İş Forumu öncesinde karşılıklı yatırım ve ticaret potansiyeli, Türkiye'nin Afrika açılımı, üçüncü ülkelerde işbirliği fırsatları ele alındı. İş Konseyi Başkanı Osman Kocaman; "2005 yılından geçen yıla kadar baktığımızda Fas ve Türkiye arasındaki ticaret hacmi 2,4 milyar ABD Dolar düzeyine ulaşmıştır. Ancak bu rakam iki ülke potansiyelini yansıtmadır." dedi. Kocaman, Fas'ta yerleşik müteahhitlik ve inşaat, otomotiv, perakende ticaret, tekstil, mobilya, demirçilik, balıkçılık, geri dönüşüm, halı, gıda ürünleri, hazırlığım, temizlik ve küçük ev aletleri gibi sektörlerinde faaliyet gösteren toplam 150 Türk firması olduğunu, Fas'taki Türk yatırımlarının toplam tutarının 1 milyar ABD Dolarına ulaştığını, 8000 Faslı'ya istihdam sağladığını belirtti. İş Konseyi Başkanı Kocaman, "Fas'ta Türk müteahhitleri tarafından 4,2 milyar ABD Doları değerinde 46 proje üstlenilmiştir. Bu rakamları üst seviyelere çıkarmak adına Konsey olarak önümüzdeki dönem gerçekleştireceğimiz ortak faaliyetlerde işbirliği yapabileceğimiz alanları ve fırsatları Türk ve Fas özel sektörüne iyi tanıtmamız gereklidir. Bu yıl Eylül ayında, Fas'ta düzenlenmesi öngörülen İş Forumu'nu Fas'ta yatırım ve üçüncü ülkelerde ortaklık teması altında organize etmemiz gerektiğini düşünüyoruz. Müşterek yatırım alanları enerji, elektrik-elektronik, gıda, tekstil, mobilya, otomotiv, endüstriyel sağlık, cimento, alüminyum, cam ve cam ürünleri, kimya ve ilaç sektörlerinde olabilir. Ayrıca, Türk ve Fas müteahhitlik firmaları diğer Afrika ülkelerinde inşaat ve alt yapı ihalelerine birlikte girebilirler. Fas teknik müşavirlik kapasitesi ile Türk müteahhitlik firmalarının deneyimleri birleştiğinde önemli ortaklıklara imza atılabilir" dedi.

Fas Yatırım ve Kalkınma Ajansı (AMDI) tarafından yapılan sunumlar <http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-14390> bağlantısında yer almaktadır.

Cibuti Sağlık Bakanı Dr. Djama Elmi Okieh ile Çalışma Toplantısı, 17 Mart 2017, İstanbul

DEİK/Türkiye-Cibuti İş Konseyi ve DEİK/Sağlık İş Konseyi ev sahipliğinde iki ülkenin sağlık alanında işbirliklerinin ele alındığı toplantı 17 Mart 2017'de Cibuti Sağlık Bakanı Dr. Djama Elmi Okieh'in Türkiye'yi ziyareti kapsamında DEİK İstanbul ofisinde Türk özel sağlık sektörü temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirildi. Toplantıya DEİK/Türkiye-Cibuti İş Konseyi Başkanı Volkan Kazova ve DEİK/Sağlık İş Konseyi Başkan Yardımcısı Dr. Genco Çetinkanat eş başkanlık ederken, Türkiye ile Cibuti arasında ticari ilişkiler, Türk özel sağlık sektörünün geldiği nokta ve sağlık turizmi alanının gösterdiği gelişmeler ele alındı. Türk özel sağlık sektörünün medikal ekipman, tıbbi malzeme, medikal cihaz, ilaç sektörü ve özel hastanelerinden önde gelen firmaların temsilcilerinin katıldığı toplantıda, her bir firma sundukları ürünler ve hizmetlerle ilgili Bakan ve heyetine bilgi verirken, Cibuti Sağlık Bakanlığı ile işbirliği de gündeme geldi. Bakan Okieh de Cibuti sağlık sektörünün genel sistemini ve ihtiyaç duyulan alanlarla ilgili bilgi verdi. Toplantıda iki heyetin firmaları arasında birebir görüşmeler de gerçekleştirildi.

Türkiye – Afrika Tarım Bakanları 1. Toplantısı ve Tarım İş Forumu

Afrika ile Türk iş dünyalarının biraraya geleceği ikinci büyük Afrika Zirvesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımlarıyla, Afrika Birliği, T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, Türk Hava Yolları ve DEİK işbirliğinde, 27-28 Nisan 2017 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirilecektir. Türkiye-Afrika Tarım Bakanları Birinci Toplantısı çerçevesinde düzenlenen Türkiye-Afrika Tarım İş Forumu'na, halihazırda DEİK'in 39 ülkede bulunan Afrika İş Konseyleri'nin yanısıra; tarım sektöründe faaliyet gösteren 300 Afrikalı iş insanının katılımı öngörmektedir.

Forum kapsamında, "Türkiye- Afrika Kırsal Kalkınma İşbirliği ve Gıda Güvenliği" konulu, resmi heyetlerin katılacağı, tematik oturumun gerçekleştirilmesi öngörmektedir. Türk ve Afrikalı iş insanların birebir görüşmeler gerçekleştireceği İş Forumu'nda ise tarım sektörü alanında yeni işbirlikleri karşılıklı olarak ele alınacaktır.

Web: <http://www.turkeyafricaagri.org> (Son kayıt tarihi: 23 Nisan 2017)

DEİK/Türkiye-Afrika İş Konseyleri

Bölge Koordinatörü

Barış Çuvalcı

İş Konseyi Koordinatörü

Evren Doğan

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

İrem Develioğlu

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Saadet Gülmez

africa@deik.org.tr